

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

НА ДГ С. ЦАРЕВЕЦ, ОБЩ. ДОБРИЧКА
2023 – 2024ГОДИНА

В година на много промени и много възможности, изправени пред предизвикателството на новото начало и успешната реализация на образователната реформа е продиктувана необходимостта от създаването на Програмна система на ДГ. Тя е продиктувана от влизането в сила на новия Закон за предучилищно и училищно образование и обновената нормативна база и е цялостна концепция за развитието на детето с подходите и формите на педагогическо взаимодействие подчинени на обща цел на предучилищното образование: полагане основите на учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето, като се отчита значението на играта за детето.

Програмната система на детското заведение е част от Стратегията за развитието на детската градина в период от четири години и съответства на изискванията на държавния образователен стандарт за предучилищно образование. Нейното изключително важно значение и роля се състои в това, че очертава бъдещата дейност и развитие, гарантира утвърждаването на детското заведение като модерна и достъпна европейска обществена институция, отговаряща на съвременните потребности на обществото. За да бъде максимално ефективна, допринася и подробно разработената Програмна система на ДГ. Тя представлява цялостна концепция за развитието на деца от тригодишна възраст до постъпването им в I клас в съответствие с държавния образователен стандарт за предучилищното образование и включва подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел. Ръководи се от принципите в системата на предучилищно обучение за отглеждане, социализация и обучение на подрастващите. По своята същност тя е :

- интегрирана – осигурява функционирането на разработения образователен модел като завършен, единен и цялостен процес, съставен от оптимално обвързани елементи;
- интерактивна – реализира достигането на заложените в нея знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование, чрез активно участие в дейности, форми и действия, насочени към плавно разширяване и усложняване на образователното съдържание.
- иновационна – основава се на идеята за непрекъснато изменение и обновяване чрез включване на нови теоретични постановки и добри педагогически практики.

2. ЦЕЛ на Програмната система в ДГ е продиктувана от заложените основни цели за предучилищно образование в ЗПУО:

1.Комплекно развитие на детската личност при отчитане на нейния интелектуален,

емоционален, социален, духовно-нравствен, физически и възрастов потенциал и подкрепа на всяко дете в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

2. *Формиране на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот.*

3. *Творчески възможности и непрекъснато разширяващи се желания и потребности за активно действено участие на детето в процесите на взаимодействие със заобикалящия свят.*

4. *Тя създава условия за придобиване на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности и за успешното преминаване на детето към училищното образование и не на последно място способства за съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност. Чрез нея педагогическият екип в ДГ осъществява баланс между образователни цели, развитие и възпитание съобразено с потребностите, правата, достоинства и ценностите на децата.*

3. СТРУКТУРА:

1. *Подходи и форми на педагогическо взаимодействие;*
2. *Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие;*
3. *Тематично разпределение;*
4. *Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование.*

II. ПОДХОДИ И ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

1. Подходи:

Педагогическото взаимодействие е сложен процес, състоящ се от множество компоненти – дидактическо, възпитателно и социално-педагогическо. Неговата ефикасност е по-силна, когато се прилага чрез новата образователна парадигма на XXI век:

- *поставяне на детето в центъра на педагогическото взаимодействие;*
- *уважение и съхраняване на детската индивидуалност;*
- *приложение на игровия подход;*

В тази му форма то присъства във всички видове дейности в ДГ – познавателна, трудова, творческа.

Педагогическата технология, чрез която е заложена реализацията на програмната система за четирите възрастови групи в детската градина се формира посредством подходи и форми.

Подходи – осигуряват единство на обучение, възпитание и социализация, базирано на партньорска комуникация между детето и педагогическия специалист, съществуващ опит, непрекъснато развиващи се потребности и желания на детето и динамично развиващите се представи, знания, умения и отношения, заложен като очаквани резултати в нормативната документация за предучилищното образование:

Изборът от педагогическия колектив на най-подходящите от тях води до успешна и пълноценна реализация на педагогическия процес. Най – често ползвани подходи в работата на учителите от ДГ с. Царевец са:

A: Организационни подходи:

1. Системен:

Детето като индивид представлява сложна система от биологични, психологични, социални, здравни, когнитивни и др. подсистеми, в която се преплитат елементи от семейството, образователната, здравната, образователната и много други системи. Използването на системният подход подпомага по-добре да определим спецификата и динамиката на социалното развитие на децата от предучилищна възраст в ДГ.

2. Интегративен:

Чрез него колективът сигурява ползотворна, резултатна педагогическа дейност. Развива се познавателната дейност и цялостното обогатяване на социалния опит на децата, както и подготовката им за училище. Една от главните тенденции е и интегрирането на европейските образователни ценности у нас и адаптирането им към националните ни особености и традиции.

3. Комплексен:

Използването на комплексни ситуационни форми на основата на игровите създава условия за изграждане на хармонична и разнообразна образователна среда с цел осигуряване на равнопоставеност и достъп до качествено образование. Положителни стъпка в тази посока е въведената двегодишна задължителна предучилищна подготовка, целодневно и възможност за избор на полудневно и почасово обучение в ДГ.

Б: Методически подходи:

1. Хуманно-личностен подход Използването в ДГ на един от съвременните психолого-педагогически подходи, допринасящ за трайното и устойчиво ценностно поведение у всяко дете е и системно-личностният развиващ подход. Осигурява обучение, основано на личния опит на детето и на стремежа той да бъде систематизиран и непрекъснато обогатяван и разширяван, като се преминава от еталонно възпроизвеждане на представи и отношения към творческо прилагане на придобити умения; Този подход се явява най – надеждното средство за съхранение и развитие на духовните ценности у подрастващите. Хуманно - личностният подход се прилага и по отношение на външната и вътрешната организационна педагогическа среда. Той определя стимулирането на личностната активност на родителя на над ситуативно и интегрално равнище. В основата на този подход стоят всички изяви на родителя като сътрудник на педагога.

2. Ценностно-ориентиран подход – осигурява възпитание и обучение, насочено към достигане на общочовешки ценности при запазване и развиване на националната идентичност и традиции. Чрез него се постига и реализиране смисъла на Националната стратегия за учене през целия живот, като интегрира всички процеси на взаимодействие (формални и неформални), които развиват детската индивидуалност с цел стимулиране на представи, умения и компетенции.

3. Дейностен подход или "учене чрез правене" е предпочитан подход в педагогическия процес в детското заведение, който осъществяваме чрез различните дейности на "правене", именно: познава, разпознава, открива, посочва, определя, описва, представя, установява, разбира, обяснява, сравнява, разграничава, различава, идентифицира, съставя, подрежда и др. Това се постига изключително чрез действие. Учителят е в "активна" позиция - да наблюдава, да сравнява, да анализира, да оценява, да описва и т.н. , за да достигне сам или с помощта на учителя до научното знание

4. Комуникативност/Диалогичност: Този подход определя обучението като процес, като дейност, която почива на комуникативността. Осигурява обучение, възпитание и социализация, осъществено в условията на неформални контакти делово общуване на личности и реализиране на общи преживявания, желания и идеи Изключително подходящ, предпочитан и при работа с родителската общност - нашите партньори в образователно-възпитателния процес в ДГ. Той се фокусира в използването на диалогични методи: беседа, дискусия и др., изисква изучаването, развитието и усъвършенстването на родния език и езиците на Европейската общност/английски език/

5. Интерактивност.

Терминът *интерективност* има няколко превода на български език и означава шумност, активност, масовост. Самият принцип дава възможност за масово участие, за творчество, за интерактивност, за спонтанност, за нестандартни решения на задачи и проблеми, за личностна изява и др. Възпитава състезателност, колективистичност, толерантност, критичност. Развива мисленето, волята, положителните емоции. Укрепва интереса към знанията за миналото и практическото им използване за решаване проблемите на настоящето и бъдещето.

6. Рефлексивен – едновременно с обучението се работи върху развитието по посока на осъзната реална оценка и самооценка за извършените дейности, самоконтрол и саморегулация на поведението си в екипната дейност;

7. Креативен – осигурява организация и провеждане на всички дейности в групата, ориентирани към разгръщане на креативните способности на детето в играта, социализацията и обучението;

8. Ситуационен: Същността на ситуационния подход е предпочитан затова, че познавателното събитие се анализира от гледната точка на ситуацията, които го създават. Ситуационната форма е организираната, делова и личностна среща в индивидуален, партньорски и екипен (групов план) между децата в ДГ и педагозите. Той е личностно ориентиран подход, използван във възпитанието на детето. Наименованието “педагогическа ситуация” като основна форма за партниране на педагога с децата не е самоцелно, защото освен социалните и психологически компоненти, са важни образователните цели, свързани с тематичното съдържание, с очакваните резултати и ключовите ядра на детския опит, заложен в ДОС. В обучаващите ситуации детето осъзнава собствените си възможности, открива трудностите на познавателните задачи, формулира и търси пътища за тяхното преодоляване. Игровите, игрово-познавателните и практическите ситуации, за които сме създали условия в детското заведение, са свързани с преживяванията на детето в играта, социалното научаване и практиката му, които съответстват на неговите очаквания.

- Педагогическата ситуация е съвкупност от актуални за децата условия и обстоятелства, които учителят създава, за да мотивира децата и ги ориентира към значими за тях дейности, при което се реализират педагогическите цели в процеса на взаимодействието учител – дете, дете – дете и учител – деца.

- Обучаваща ситуация – детето осъзнава собствените си възможности, открива трудностите на познавателните задачи, формулира и търси пътища за предотвратяването им.

- Игрови и игрово-познавателни и практически ситуации – свързани са с преживяванията на детето в играта. В игрово-познавателните ситуации детето „преобразува” света, предава чувства и стремежи.

- В практическите ситуации основна е дейността.

9. Подход „ДНЕС”

- Да имаме сетивата да видим какви са децата в действителност ДНЕС.
- Да видим какви са техните нужди ДНЕС.
- Да говорим за тях ДНЕС.
- Да търсим пътища за осъществяването им ДНЕС.

ДГ е само един кратък откъс от живота на детето и учителят трябва:

- да го накараме да се чувства свободно, самоуверено
- да му помогнем в тази житейска промяна.

Според нас едва тогава учителят е извършил своята работа като мисия.

2. Форми:

Педагогическото взаимодействие в ДГ е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето. При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите, знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование.

Детската градина и учителите осигуряват игрова дейност във всички видове организация на предучилищното образование през учебното и неучебното време. Новият ЗПУО дава възможност на педагогическия екип на ДГ да осъществява педагогическо взаимодействие освен при целодневна, така и почасова организация на обучение при желание на родителите и при условия и ред, определен от ДОС за ПУО.

Педагогическото взаимодействие в ДГ е организирано в две форми:

- основна форма
- допълнителна

2.1. Основната форма на педагогическото взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра. Всяка е организирана в съответствие с прилаганата в детската градина програмна система при зачитане на потребностите и интересите на децата. Всички педагогически ситуации са организират само в учебното време – от 15.09 до 31.05 и осигуряват постигането на компетентностите, определени в ДОС за ПУО. Основните форми на педагогическо взаимодействие се осъществяват при целодневна организация и възможност по избор на родителя за полудневна, почасова или самостоятелна. Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 15 до 20 минути – за първа и за втора възрастова подгрупа, и от 20 до 30 минути – за трета и за четвърта възрастова подгрупа.

2.2. Допълнителна форма - Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират по преценка на учителя на групата в съответствие с програмната система, прилагана в детската градина, цялостната организация на деня и с интересите и потребностите на децата. Тя е част от общата организация на деня за разширяване и усъвършенстване на компетенциите. Организира се извън времето за провеждане на педагогическите ситуации както в учебно време така и в неучебно време съобразно потребностите и интересите на децата. Чрез тях се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности по седемте образователни направления, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето в ДГ.

Част от допълнителните форми на педагогическо взаимодействие са, които се използват в ежедневието на децата в детското заведение са : утринна гимнастиката; развлечения; игри, сюжетно-ролеви игри, подвижни игри, музикално-подвижни игри, спортно-подготвителни игри и състезания, автодидактични игри, творчески игри; драматизации; куклен театър, разходки; екскурзии, развлеченията, викторините, самостоятелната дейност на децата, дейност по избор и др.

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Учителските екипи конкретизират разпределението на педагогическите ситуации, определят техния седмичен брой за всяка възрастова група в началото на учебната година, като при изготвянето им се съобразяват с минималния и максимален седмичен брой, посочен в Наредба №5 и се утвърждава от директора на детската градина.

В ДГ основното педагогическо взаимодействие се осъществява в седем образователни направления. Общият седмичен брой на педагогическите ситуации по образователни направления по възрастови групи в детското заведение е описан в Таблица №1, като броя на педагогическите ситуации по образователно направление Български език

и литература е увеличен с две допълнителни педагогически ситуации за всяка възрастова подгрупа, поради голям брой записани деца невладеещи български език :

Таблица №1

№	Образователно направление	1 група	2 група	3 подготвителна група	4 подготвителна група
1	Български език и литература	3	3	4	5
2	Математика	1	2	3	3
3	Околен свят	1	2	2	2
4	Изобразително изкуство	2	2	2	2
5	Музика	2	2	2	2
6	Конструиране и технологии	1	2	2	2
7	Физическа култура	3	3	3	3
	Общ брой	13	16	18	19

Разпределението на основните и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие и тяхното съотношение са разработени във формата на примерен дневен режим за учебно и неучебно време. Определените в него дейности могат да се променят в съответствие с интересите и потребностите на децата.

Средства, чрез които е предвидено да се реализират целите на програмната система, са:

- материали за индивидуална работа на всяко дете – работни листа и познавателни книжки по всички образователни направления за децата от всички възрастови групи
- книга за учителя за диагностика на входното и изходното ниво на постиженията на децата;
- работни листове за диагностика;
- сборник с художествени и други текстове и материали;
- CD с музика както по образователно направление „Музика”, така и за организиране на различни празници и развлечения.

Дневен режим през учебно време, необходим за осъществяване целите на Програмната система на ДГ:

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ КАТО ЧАСТ ОТ ДНЕВНИЯ РЕЖИМ – УЧЕБНО ВРЕМЕ ЗА ДГ

Часови интервал	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
6.00 - 8.15	Прием на децата, дейности по избор на децата: дейности организирани от детския учител
8.15 – 8.30	Утринно раздвижване
8.30 – 9.00	Закуска
9.00 - 10.00	Педагогически ситуации
10.00 -10.30	Подкрепителна закуска
10.30 – 12.00	Дейности по избор на децата; дейности организирани от детския учител
12.00 -12.30	Обяд
12.20 – 15.00	Следобеден сън

15.00 - 15.30	Следобедна закуска
15.30 – 16.00	Педагогическа ситуация
16.00 – 18.00	Дейности по избор на детето; дейности организирани от детския учител, изпращане на децата

Забележка: Този режим е примерен и определените в него дейности може да се променят в съответствие с интересите и потребностите на децата.

ДНЕВЕН РЕЖИМ ЗА ДГ ПРЕЗ НЕУЧЕБНО ВРЕМЕ

Часови интервал	Основни и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие
6.00 - 8.15	Прием на децата, дейности по избор на децата: дейности организирани от детския учител
8.15 – 8.30	Утринно раздвижване
8.30 – 9.00	Закуска
9.00 - 10.00	Игри, дейности по избор на децата; дейности организирани от детския учител
10.00 -10.30	Подкрепителна закуска
10.30 – 12.00	Дейности по избор на децата; дейности организирани от детския учител
12.00 -12.30	Обяд
12.20 – 15.00	Следобеден сън
15.00 - 15.30	Следобедна закуска
15.30 – 18.00	Дейности по избор на детето; дейности организирани от детския учител, изпращане на децата

Забележка: Този режим е примерен и определените в него дейности може да се променят в съответствие с интересите и потребностите на децата.

IV. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА РАЗНОВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Годишното тематично разпределение представлява дидактически план за работа на учителя в ДГ за практическото постигане на заложените в съответната учебна програма цели на обучението за постигане на очакваните резултати в съответствие с предвиденото в учебния план. Педагогическият колектив изработи Програмна система, част от която е годишното тематично разпределение. То осигурява ритмично и балансирано разпределяне на съдържанието по образователни направления и включва темите за постигане на отделните компетентности, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата. Тематично разпределение се разработва, като се отчитат интересите на децата и спецификата на образователната среда в ДГ.

Дейностите по всяко образователно направление са подчинени на целта за осигуряване на щастливо детство на всяко дете, както и за изграждане на мотивация и увереност в собствените му възможности. За всяка тема е посочено образователното ядро. Работата по всяка тема е ориентирана целенасочено към конкретни „очаквани резултати”

То се утвърждава от директора на училището в срок до 14 септември за четири годишен период.

Приложение № 2 с тематично разпределение на педагогическите ситуации по образователни направления за разновъзрастова група е разработено от педагогическия екип в ДГ се счита част от настоящата Програмна система.

V. МЕХАНИЗЪМ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Приложение № 3 План за взаимодействие с родителите

Образователната система в Република България е изградена и се развива въз основа на общочовешките ценности, на хуманизма, солидарността и миролюбието - основни принципи на човешкия прогрес през 21 век. Социалната и мисия обуславя и една от основните и цели: да постави индивидуалността на детето в центъра на образователния процес.

Взаимодействието между участниците в предучилищното образование създава условия за постигане на целите по чл.5 от ЗПУО, както и за формиране на положително отношение към детската градина и мотивация за учене.

Сътрудничеството със семейството и обществените организации и екипността в работата в ДГ сме поставили в центъра на иновационните търсения за единна стратегия при поставяне на детето в центъра на образователната програма.

1. Взаимодействие ДЕТСКА ГРАДИНА-СЕМЕЙСТВО:

Една от целите на детската градина е да създаде естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето и превръщането и в тенденция за тясно сътрудничество между семейството и детската градина. Традицията в детското заведение е отговорно партньорство между ДГ и родителската общност. Ние се стремим да изграждаме отношенията между родители и учители на основата на разбирателство, единомислие и непрекъснато общуване и взаимодействие в името на детето. Родителите са клиенти на детското заведение и сътрудничеството с тях за осигуряване на ефективен образователен процес и подходящи условия за живот и дейности на децата се реализира чрез формални и неформални стратегии и форми, съобразени със социалния статус на семействата, спецификата на образователно-възпитателния процес в ДГ и условията на нашия регион.

ЗПУО дава възможност за участие на родителите в управлението на детското заведение. По този начин ние създаваме условия за сплотени, действени и демократично функциониращи общности в детската градина.

Ще насочим усилията си към:

1. Повишаване статуса на всеки работещ в ДГ – позитивен, авторитетен, информиран
2. Осигуряване на специализирана помощ на родители, чиито деца се нуждаят от такава
3. Изградената общност ПЕДАГОГ – ДЕТЕ - РОДИТЕЛ да открива и обсъжда скритите проблеми и търси оптимални варианти за отстраняването им.
4. Превръщане на детската градина в желано място за отворено публично участие на всички институции, поставили детето в реален център на образователния процес. Особено важно е да се знае как се възприема възпитателно-образователната работа в детската градина от родителите. Какви са техните препоръки, в какви насоки биха искали да им помогне детското заведение.

Формите на педагогическо взаимодействие на родителите са многообразни, ежедневни, периодични.

- консултации и информация на родителите за учебно-възпитателната дейност
- **Времето**, когато родителите водят или вземат детето от градината.
- **Таблата за съобщения** са друг начин за размяна на информация.
- **Родителските срещи** са утвърдена форма за общуването.
- **Открити моменти от живота на детето в детската градина** – учебни ситуации, празници и развлечения, „отворени врати” за родителите във всеки удобен за тях момент от режима.
- **Средство за връзка със семейството на детето** е и електронната поща на един от родителите
- **Възможност да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на детската градина**

Взаимодействието между детската градина и семейството трябва все повече да се усъвършенства, за да убедим родителите, че при нас децата се развиват и живеят щастливо.

В ежедневието си работа ние акцентираме на обединяване на усилията в системата за интеграция и взаимодействие **ДЕТСКА ГРАДИНА-СЕМЕЙСТВО-ОБЩЕСТВЕННОСТ**.

С цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности през новата учебна 2023/24г. ще бъде създаден **Обществен съвет като орган за подпомагане на развитието на детската градина и за граждански контрол на управлението. Общественият съвет в ДГ** :

1. **Одобрява стратегията за развитие на детската градина и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ;**
2. **Участва в работата на педагогическия съвет;**
3. **Предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията и инспектирането на детската градина или училището;**
4. **Дава становище за разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи, както и за отчета за изпълнението му – за институциите на делегиран бюджет, които получават средства от държавния бюджет;**
5. **Съгласува предложението на директора за разпределение на средствата от установеното към края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията по бюджета на детската градина;**
6. **Участва с представители в комисиите за атестиране на директорите при условията и по реда на държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;**
7. **Сигнализира компетентните органи, когато при осъществяване на дейността си констатира нарушения на нормативните актове;**
11. **Участва в създаването и приемането на етичен кодекс в детското заведение**

Сътрудничеството, съвместни действия и инициативи между ДГ и родителската общност се осъществяват при условия и ред, определени с ПДДГ и Плана за взаимодействие с родители.